

Iza objektivna

Noć i svjetla

Razni izvori svjetla u noći stvaraju prekrasnu atmosferu i zanimljive efekte, a ni bljeskalicu ne treba zanemariti

piše: Mario Besprska

Mjesec, zvijezde, ulična rasvjeta, neonske reklame, vrtuljak lunaparka, vatromet i sve što sja naprosto plijeni našu pažnju i, naravno, javlja se želja da uvijekovječimo taj prizor. Noći koje su pred nama obilovat će najraznovrsnijim blještavilom, a Vidi će se pobrinuti da vam osim uspomena ostane i pokojna fotografija.

Kako smo ranije objasnili, fotografija je slika iscrpana svjetlom. Imajući to na umu razumijemo da, ako želimo fotografirati objekte koji svijetle u noći, javlja se problem s pravilnom ekspozicijom. Naime, fotoaparati koji imaju ugrađene svjetlomjere, vrlo često će pogrešno odrediti "EV" vrijednost. Ako fokusiramo izvor svjetla i poslušamo savjet ugrađenog svjetlomjera, brzina zatvarača bi mogla biti prevelika pa će tako dio slike oko objekta biti vrlo često podekspozicioniran (previše taman i potpuno crn, bez boje).

S druge strane, ako fokusiramo tamniji dio prizora koji želimo uvijekovječiti, svjetlomjer bi mogao zaključiti kako je za ispravnu ekspoziciju potreban vrlo spor zatvarač. To za posljednju može imati vrlo mutnu i neoštru fotografiju na kojoj je izvor svjetla nejasan, osobito ako je riječ o izvoru koji se kreće. U tom slu-

čaju će svjetlo biti potpuno razmazano po fotografiji, čiji će prizor biti potpuno nerazpoznatljiv.

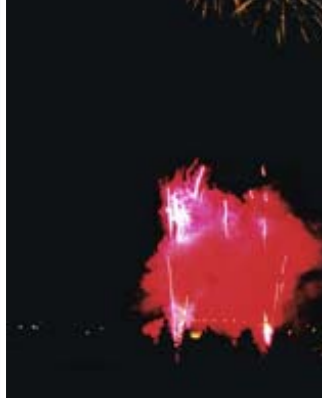
Sve ove probleme možete riješiti tako da uključite bljeskalicu. No, u tom slučaju ćete ubiti atmosferu i rezultat će biti loša fotka. Zato pričekajte sa uključivanjem bljeskalice, jer o njezinoj uporabi ćemo reći nešto više kasnije u tekstu.

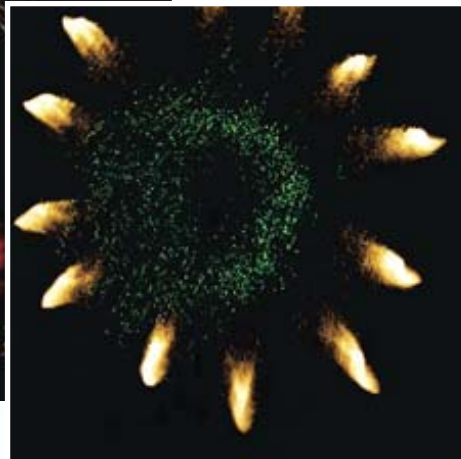
Svjetlomjer: Svjetlo izmjereno na žarnoj niti ove sijalice (spot metering) i kao rezultat "EV" 0 - imamo potpuno crnu okolinu umjesto bijelog plafona.

jekt osvijetljen, već količinu svjetla koja se odbija od objekta. Zašto nam je to važno?

Ovisno o boji objekta, svjetlomjer vrlo lako može pogriješiti. Primjerice, želite li fotografirati neki od spomenika koji je osvijetljen po noći, obzirom na to da su spomenici ili dijelovi zanimljivih arhitektura uglavnom od bijelog kamena, dogodit će se to da će svjetlomjer na vašemu fotoaparatu očitati veliku količinu svjetla koje se odbija od svijetlih boja i gotovo obvezno preporučiti prekratku eks-

Vatromet: Pokušajte s ovim postavkama 1/3, f8, ISO 100, bez stativa..

Svjetla nikad dosta: Puno, puno svjetla, pa onda još i bljeskalica..

poziciju. Rezultat toga bit će podekspozicionirana fotografija na kojoj su sve prekrasne sjene u potpunoj tami. Rezultat gledanja takve fotografije je glavobolja.

Rješenje problema jest u tome da takav objekt fotografirate u predvečerje, kada su svijetla rasvijetljena, a nebo je još uvijek prirodno osvijetljeno i nadopunjuje prizor bojom. Pazite da su dnevno svijetlo i rasvjeta u ravnoteži kako ne bi remetili jedno drugo, već se nadopunjavali. Rasvjeta daje crvenkasti ton spomenicima koji je prekrasan i "mekan" kontrast plavome nebu. Svakako sačuvajte atmosferu koju stvaraju te boje. Ukoliko pak ne možete uhvatiti trenutak predvečerja za takvu fotografiju, svejedno nije sve izgubljeno: pokušajte izmjeriti svjetlo na srednjim tonovima i nakon prve fotografije korigirajte ekspoziciju tako da je produžite za 1,5 koraka (EV= +1,5).

Kako?

Usmjerite fotoaparat na kadar koji želite snimiti; svakako odaberite dio scene na kojoj možete fokusirati srednje tonove, pritisnite okidač na pola i zadržite ga u tom položaju neko vrijeme. Fotoaparat će na zaslon ili unutar tražila ispisati informaciju o "EV" vrijednosti koju zatim korigirate, obično prilagođavajući brzinu zatvarača, tako da "EV" vrijednost bude jednaka nuli ili je pak prilagodite sceni i onome što želite fotografirati.

Primjeri:

Logorska vatra u sumrak - obvezno mjerite svjetlo na licima onih koji sjede uz vatru i po potrebi povećajte "EV" vrijednost za +1. Dio vatre će biti previše ekspaniran i potpuno bijel, ali neka vas to ne smeta jer će društvo uz vatru biti lijepo osvijetljeno crvenkastim, toplim tonovima.

Vatromet - pojedinačne eksplozije možete snimiti s brzinom zatvarača 1/30, ISO 100; ako želite snimiti više eksplozija svakako upotrijebite stativ i brzinu zatvarača spustite na 20 sekundi. U vremenu kada nema eksplozija ispred objektivna, stavite komad crnog papira kako do senzora ne bi dospjelo previše svjetla. Ne pretjerujte s ekspozicijom jer vam svaka nova prekriva prethodnu pa bi se moglo dogoditi da, u želji da snimate više, ostanete bez ičega.

Svjetla u pokretu: U kombinaciji s dugom ekspozicijom bez stativa rezultat će biti kaotične pruge svjetlosti.

Lunapark i sajmovi - svakako upotri-

jebite stativ i dužu ekspoziciju, to će vam omogućiti da se svjetla u pokretu zamute, a statični objekti zadrže oštrinu. Pokušajte s postavkama 1/8; ISO 100; f 2. Prizor za sunčana dana na snijegu - zbog velike bijele površine svjetlomjer na fotoaparatu će zaključiti da ima previše svjetla i mogao bi pod eksponirati fotografiju; rezultat toga je sivi snijeg. Svakako prilagodite "EV" na +1 do 1,5. Eksperimentirajte, uživajte i dobro se zabavite...

Bljeskalica

Naravno, postoje trenuci u kojima želite uhvatiti nešto od opisane atmosfere, ali i ljude koji je stvaraju, prolaznike, djecu, mlade kako plešu... I za to postoji rješenje: bljeskalica. Molimo vas uključite svoje fotoaparate, aktivirajte bljeskalice, prilagodite snagu, trajanje i vrijeme bljeska...!? Da, dobro ste pročitali, na većini bljeskalica, čak i onih ugrađenih, moguće je prilagoditi barem ove tri stvari. To nam omogućuje koristiti se bljeskalicom, a da ne uništimo atmosferu.

Primjerice kada želimo fotografirati lunapark, sačuvati atmosferu, ali i snimiti svoje voljene kako se zabavljaju, upotrijebit ćemo ranije opisane postavke za tu situaciju, ali sada ćemo uključiti bljeskalicu i podesiti je na opciju SLOW2, poznatiju kao "bljesak na drugu zavjesu".

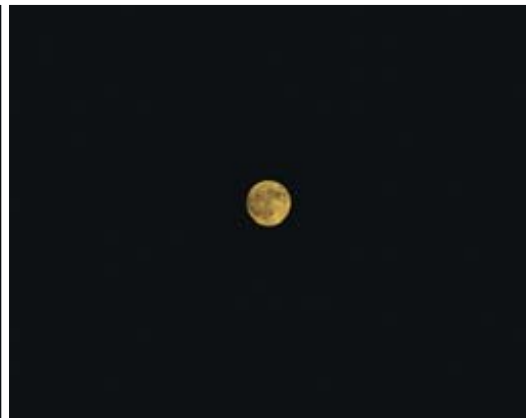
Riječ je o bljesku koji se uključuje neposredno prije kraja ekspozicije. Rezultat toga jest to da je u vremenu ekspozicije prije bljeska fotoaparat zabilježio atmosferu, svjetla u pokretu, ali i ljudske pokrete, što znači da su osobe zamućene i neprepoznatljive. U tom trenutku bljeskalica jako osvjetljava objekte koji su nam najbliži i zamrzava ih u sceni. Rezultat je neobično živa fotografija, puna prekrasnih boja, atmosfere, i dinamike, a opet potpuno prepoznatljivih lica s prilično oštrim linijama. Dakle SLOW2 ostavlja dojam objekta u pokretu i moguće ga je sinkronizirati s dužom ekspozicijom. Sigurni smo da ćete pronaći gomilu situacija u kojima je primjenjiv SLOW2, posebice u danima koji su pred nama.

Bljeskalica usred bijela dana?

Upotrijebiti bljeskalicu usred sunčana dana može zvučati čudno, ali postoje brojne situacije u kojima jednostavno morate upotrijebiti bljeskalicu, u suprotnom... saznajte sami.

Situacije koje obiluju visokim kontrastima i jakim pozadinskim svjetlom. Opet ćemo se poslužiti društvom na snijegu za sunčana dana. Mjerenje svjetla ćete postaviti na SPOT-METERING i izmjeriti svjetlo na licima, kao rezultat ćemo dobiti jasna i pravilno osvijetljena lica, ali snježna okolina bi mogla biti potpuno spaljena. No ukoliko odlučimo upotrijebiti bljeskalicu, mjerenje svjetla možemo postaviti na MULTI SEGMENT METERING, korigirajte "EV" vrijednost kako smo objasnili ranije u tekstu i uključite bljeskalicu.

Slično je i u svim ostalim situacijama kada je scena koju fotografirate u visokom kontrastu i s jakim pozadinskim osvjetljenjem. Zabavite se i radove šalžite na adresu impulsi@vidi.hr, možda osvojite i kakvu nagradu;-)

Preduga ekspozicija: Kod svijetlijih objekata može potpuno uništiti prizor, ali može stvoriti i prekrasne efekte.

Svjetleći objekti: Izvan fokusa često su neprepoznatljivi, ali i efektni.

Blago osvijetljen motiv: S bljeskalicom atmosfera neće biti narušena.

Bez bljeskalica: EV0; f5,6; ISO100; leća 45 mm (ekvivalent 35 mm / 90 mm) zatvarač 1/80 sec.

S bljeskalicom: EV0; f5,6; ISO100; leća 45 mm (ekvivalent 35 mm / 90 mm) zatvarač 1/160 sec.

Iako je u oba slučaja aparat namješten tako da je EV vrijednost na nulu korigirana s brzinom zatvarača, učinak bljeskalice je nezamjenjiv.